

STORTINGET

Innst. 458 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 117 S (2021–2022)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Finansiering av prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble kommune i Vestfold og Telemark fylke og orientering om andre saker

Til Stortinget

Sammendrag

Innledning

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen frem forslag om finansiering av prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble kommune i Vestfold og Telemark. Prosjektet gjelder bygging av 3,9 km tofelts fylkesvei med forsterket midtoppmerking i ny trasé.

Fv. 353 i Bamble kommune er hovedforbindelsen mellom Bamble og Skien på vestsiden av Frierfjorden og er veiforbindelsen til nasjonalt og regionalt viktige industriområder på bl.a. Rafnes, Rønningen og Skjerke. Veien er også viktig for lokaltrafikken i kommunen. Spesielt har strekningen Rugtvedt–Surtebogen dårlig standard og er ulykkesutsatt. Framkommeligheten for tunge kjøretøy på dagens vei er svært redusert. Store deler av strekningen mangler i dag tilbud til myke trafikanter. Ny vei vil gi bedre framkommelighet og trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper og vil avlaste nærmiljøet langs dagens trasé.

Reguleringsplanen for prosjektet ble vedtatt i Bamble kommune i november 2020. Formålet med ny fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen (Gassveien) er å sikre en ens-

artet veistandard med utvidelse til to felt på hele strekningen, bedre framkommeligheten for næringstrafikken, samt sikre god kontakt mellom E18 og viktige industriområder. Videre er formålet å etablere en sammenhengende gang- og sykkelvei på strekningen, samt redusere ulykker og støy langs eksisterende vei. Prosjektet er også en viktig del av forutsetningene for at næringsområdet Frier Vest skal øke sin attraktivitet. En opprustning av veien vil være et viktig bidrag for å skape attraktive forhold for industrietableringer.

Det er lagt til grunn gjennomføring av anlegget i perioden 2023–2025, med at deler av strekningen åpnes for trafikk senest 1. november 2024, og at bompengerelevansen starter i 2025.

Kostnadene til prosjektet, inkludert etablering av bomstasjon, er beregnet til 598 mill. 2022-kroner.

Samfunnsøkonomiske netto nytte til prosjektet er beregnet til om lag -537 mill. kroner. Netto nytte per budsjettkrone er beregnet til -2,33. Uten bompengefinansiering er samfunnsøkonomiske netto nytte til prosjektet beregnet til om lag -554 mill. kroner, og netto nytte per budsjettkrone er beregnet til -1,44.

Prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen er forutsatt finansiert med fylkeskommunale midler, tilskudd fra Bamble kommune, tilskudd fra Nye Veier AS og bompenger. En del av de fylkeskommunale midlene ble først forutsatt fordelt som et statlig tilskudd. Disse midlene ble senere omdisponert til rammetilskuddet og er dermed å regne som fylkeskommunale midler.

Fylkeskommunalt bidrag til prosjektet utgjør til sammen 290 mill. 2022-kroner hvor merverdiavgiftskompensasjon er inkludert med 92 mill. kroner.

Det fylkeskommunale bidraget inkluderer et bidrag fra Bamble kommune på 41 mill. 2022-kroner og et anleggsbidrag på 49 mill. 2022-kroner fra Nye Veier AS.

I tråd med de lokalpolitiske vedtakene vil det fylkeskommunale bidraget utgjøre til sammen 48,5 pst. av finansieringsrammen.

Det er lagt til grunn et bompengebidrag på 308 mill. 2022-kroner. Dette utgjør 51,5 pst. av finansieringsrammen.

Departementet orienterer i proposisjonen i tillegg om enkelte andre saker. I proposisjonens punkt 10 blir det orientert om oppfølgingen av anmodningsvedtak nr. 596 av 9. februar 2021 om å avvikle kravet om helseattest for eldre bilførere. I proposisjonens punkt 11 blir det orientert om gebyrsatser for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis.

Når det gjelder oppfølging av anmodningsvedtak nr. 596 (2020–2021), viser departementet til at i tråd med stortingsflertallets forutsetninger og forvaltningens utredningsplikt ble anmodningsvedtak nr. 596 fulgt opp med oppdrag til Statens vegvesen og Helsedirektoratet om å vurdere potensielle konsekvenser ved å fjerne kravet til helseattest for eldre bilførere og mulige alternative tiltak for å avbøte disse. Samferdselsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet mottok rapporten 1. oktober 2021. Samferdselsdepartementet har rapportert prosessuelt til Stortinget på oppfølging av vedtakene i Prop. 193 S (2020–2021) og i Prop. 1 S (2021–2022).

Det fremkommer i proposisjonen at det er gjennomført en helhetlig vurdering av anmodningsvedtakets konsekvenser og mulige alternative kompenserte tiltak. Svært sterke faglige råd, hvor et samlet trafikksikkerhetsmiljø og tunge helseaktører advarer mot tiltaket, samt mangelen på alternative tiltak, tilsier at ordningen med krav om helseattest etter departementets vurdering bør opprettholdes. Gjennomføring av anmodningsvedtaket vil med stor sannsynlighet medføre økt antall drepte og hardt skadde i trafikken. Et slikt tiltak vil dermed være i direkte strid med nullvisjonen, som er lagt til grunn av regjeringen og Stortinget. Regjeringen vil på denne bakgrunn opprettholde krav om helseattest for eldre bilførere, men vil følge opp anmodningsvedtaket når det gjelder bruk av kognitive tester og bruk av kjørevurdering.

Når det gjelder gebyrsatser for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis, viser departementet til behandlingen av Prop. 1 S (2021–2022), hvor Stortinget besluttet å sette flere gebyrer som Statens vegvesen krever inn på trafikant- og kjøretøyområdet, til kostnadsriktig nivå. Det ble imidlertid lagt opp til bl.a. å videreføre nivået på gebyrene for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis, som inntil videre ikke tilfredsstillende kostnadsriktig nivå. Det ble videre vist til at det arbeides videre med å få kostnadsriktig nivå for samtlige gebyrer på trafikant- og kjøretøyområdet i tråd med Stortingets forutsetninger for gebyrfinansiering av offentlige tje-

nester. Stortinget hadde i Innst. 13 S (2021–2022) ikke merknader til dette.

Ved en feil nedjusterte Statens vegvesen også gebyrsatsene for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis til kostnadsriktig nivå med virkning fra 2022. Øvrige gebyrer ble endret i samsvar med forutsetningene i Prop. 1 S (2021–2022). Nedsettelse av gebyrsatsene på utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis medfører reduserte inntekter for Statens vegvesen på om lag 50 mill. kroner på kap. 4320 post 2 i 2022. Feilen ble ikke oppdaget i tide til å omtale saken i revidert nasjonalbudsjett 2022, og departementet vil med proposisjonen varsle Stortinget om den oppståtte feilen. Departementet legger til grunn at det forskriftsfestede gebyrnivået videreføres i 2022 forutsatt at Statens vegvesen finner inndekning for mindreinntektene i forbindelse med nysalderingen av statsbudsjettet 2022, og vil komme tilbake til Stortinget i sakens anledning i Prop. 1 S (2022–2023).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jone Blikra, Kirsti Leirtrø og Nils Kristen Sandtrøen, fra Høyre, Liv Kari Eskeland, Trond Helleland og Erlend Larsen, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen, Geir Inge Lien og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen og Frank Edvard Sve, og fra Sosialistisk Venstreparti, Mona Fagerås, viser til Prop. 117 S (2021–2022), der det legges frem forslag om finansiering av prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble kommune i Vestfold og Telemark fylke.

Komiteen viser til at fv. 353 er en viktig forbindelse mellom Bamble og Skien og er veiforbindelsen til nasjonalt og regionalt viktige industriområder.

Komiteen er generelt opptatt av at veiprosjekter er med på å sikre god og sikker fremkommelighet til nåværende og fremtidige industriområder. Dette prosjektet tilrettelegger for en ensartet veistandard og for en nødvendig og god kontakt mellom industriområder og E18, noe som er med på å skape attraktivitet for nye industrietableringer.

Komiteen viser til at dagens vei har dårlig standard og er ulykkesutsatt. Store deler av strekningen mangler i dag tilbud til myke trafikanter. Prosjektet vil gi en sammenhengende gang- og sykkelvei på strekningen samt redusere støy for beboere langs veien. Prosjektet vil totalt sett gi bedre trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper.

Komiteen viser til at det i proposisjonens pkt. 10 og 11 gis en orientering i to øvrige saker. Dette gjelder henholdsvis stortingsvedtak av 9. februar 2021 om å

opphøve krav om helseattest for eldre bilførere og gebyrsatser for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis, som er omtalt i Prop. 1 S (2021–2022).

Fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er glade for at byggingen av fv. 353 Gassveien endelig kan komme i gang. Det har lenge vært behov for denne utbyggingen, og disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har kjempet for realiseringen av dette prosjektet i flere år. Senest i forliket om revidert nasjonalbudsjett for 2021 sikret Fremskrittspartiet 75 mill. kroner til prosjektet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet er motstandere av bompenger, og mener at dette veiprojektet må realiseres uten at store deler av finansieringen skyves over på bilister og næringstransport. Bompengandelen i finansieringen av prosjektet er totalt på 308 mill. kroner, og samtidig er brutto bompenggeinnkreving beregnet til om lag 449 mill. kroner. Det betyr at hver tredje krone som bilistene betaler inn, vil gå til finansiering av innkrevningen og ikke til bygging av den nye veien. Disse medlemmer mener dette tydelig viser hvor ineffektivt og dårlig bompenger fungerer som finansieringskilde. Disse medlemmer mener derfor prosjektet må realiseres ved at staten går inn med midler tilsvarende det bompengene skulle dekke, og dermed sparer samfunnet for i overkant av 140 mill. kroner som hadde forsvunnet til administrasjon av en ineffektiv ordning.

Disse medlemmer viser til at staten tar inn mer enn 50 mrd. kroner i bil- og bilrelaterte avgifter og legger opp til at bare om lag 19 mrd. kroner benyttes til veibygging i budsjettet for 2022. Regjeringspartiene, og spesielt Senterpartiet, har signalisert ytterligere nedskaling, kutt og utsettelse av veiprojekt. Disse medlemmer mener at da må staten ha mer enn nok ledige midler til å gjennomføre dette prosjektet uten bruk av bompengefinansiering.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreslå å stille med statlig finansiering av fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble kommune i Vestfold og Telemark fylke tilsvarende summen for bompengefinansiering som er omtalt i Prop. 117 S (2021–2022).»

Anmodningsvedtak nr. 596 (2020–2021), 9. februar 2021

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer med overraskelse og vantro at samferdselsministeren fra Arbeiderpartiet nekter å følge opp et stortingsvedtak som hans eget parti stod i frems-

te rekke for å kjempe gjennom. Disse medlemmer viser til at komitémedlemmene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet var med på en flertallsmerknad i Innst. 195 S (2020–2021) som slo fast at det å fjerne kravet om obligatorisk helseattest var en naturlig fortsettelse av forenklingene i førerkortforskriften som ble gjennomført i 2019. Disse medlemmer viser videre til merknad fra medlemmene fra Arbeiderpartiet i samme innstilling:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er fortsatt av den mening at en egen helseattest fore eldre bilførere ikke er ønskelig, og registrerer at flere partier nå har konkludert med det samme. Disse medlemmer støtter representantforslaget fra representantene fra Sosialistisk Venstreparti.»

Disse medlemmer registrerer at Arbeiderpartiet har endret sin konklusjon til det diametralt motsatte nå som de er i posisjon til å gjennomføre den politikken de har vært med på å vedta i Stortinget.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at regjeringen vil opprettholde krav om helseattest for eldre bilførere, men at regjeringen samtidig vil følge opp anmodningsvedtaket når det gjelder bruk av kognitive tester og bruk av kjørevurdering. Dette medlem mener det er viktig at anmodningsvedtaket skal følges opp når det gjelder kognitive tester og kjørevurdering, men ber likevel regjeringen vurdere å utrede alternativer til dagens system for helseattest. I den forbindelse kunne det også vært fornuftig å fått sett på hva som blir erfaringene fra Danmark, som nylig har avskaffet kravet om helseattest. Dette vil også være i tråd med løsninger Statens vegvesen og Helsedirektoratet har pekt på.

Gebysatser for utstedelse av førerkort og andre rettighetsbevis, kap. 4320 post 2

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener selvkost skal legges til grunn når staten beregner gebyrsatser for tjenester innbyggerne blir pålagt å benytte seg av, slik som utstedelse og fornyelse av førerkort. Disse medlemmer er enige med regjeringen i at det er riktig å ikke øke de omtalte gebyrsatsene midt i året, og imøteser samtidig at regjeringen viderefører de reduserte satsene i sitt forslag til statsbudsjett for 2023.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen foreslå å stille med statlig finansiering av fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble

kommune i Vestfold og Telemark fylke tilsvarende summen for bompengefinansiering som er omtalt i Prop. 117 S (2021–2022).

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k:

1. Stortinget slutter seg til delvis bompengefinansiering av fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Bamble kommune i Vestfold og Telemark fylke.

2. Stortinget samtykker i at bompengeselskapet Vegfinans AS med prosjektselskapet Vegfinans fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen AS får tillatelse til å ta opp lån og kreve inn bompenger til delvis bompengefinansiering av prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen i Vestfold og Telemark fylke. Villkårene for finansieringen framgår av Prop. 117 S (2021–2022).
3. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå avtale med bompengeselskapet Vegfinans AS med prosjektselskapet Vegfinans fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen AS om delfinansiering av prosjektet fv. 353 Rugtvedt–Surtebogen. Avtalen gir bompengeselskapet rett til å kreve inn bompenger innenfor de villkårene som Prop. 117 S (2021–2022) fastsetter.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 7. juni 2022

Erling Sande

leder

Jone Blikra

ordfører